

Bakgrund

För de flesta kristna anses det som högst allvarligt att ifrågasätta läran om Jesu Gudom. Många av dem anser det till och med vara av frälsningsavgörande betydelse. Kan man vara frälst och samtidigt förneka att Jesus är den evige Guden kommen i köttet? Men var i Bibeln står det att en människas frälsning hänger på en sådan övertygelse? För vissa andra kristna anses det däremot oviktigt att ”bråka” om huruvida Jesus är Gud eller inte. Men är det verkligen så oviktigt? Är det oviktigt att få veta vem vår Herre är och hur vi bör förhålla oss till honom? Detta eftersom vårt förhållningssätt till honom först och främst bör grunda sig på Skrifterna och inte på våra känslor och upplevelser.

Redan tidigt i församlingens historia började de troende hedningarna att aktivt distansera sig från det judiska folket, bort från sina ursprungliga hebreiska rötter. En allvarlig konsekvens av denna distansering var att kyrkan blev mer och mer hedniskt influerad. Denna förändring av det hebreiska ursprunget har bland annat forskaren Magnus Zetterholm, fil.dr i Nya testamentets exegetik och forskare vid Lunds universitet, beskrivit i sin avhandling *Lagen som evangelium? Den nya synen på Paulus och judendomen*:

“Kristendomens definitiva motsats är inte, som man skulle kunna tro, grekisk-romersk religion, utan judendomen. Det som började som en judisk messiansk rörelse har på relativt kort tid - under hundra år - utvecklats till en religiös rörelse som i allt väsentligt kontradikterar sitt ursprung.”¹

Ja, är det inte märkligt. Det som från början var en judisk messiansk rörelse, blev på mindre än hundra år en totalt motsatt religion. Detta citat av Magnus Zetterholm är speciellt intressant med tanke på Jesu ord till den samaritiska kvinnan vid Jakobs brunn: *“... frälsningen kommer från judarna.”*² Var står det i Bibeln att Jesus skulle komma och starta en helt ny religion, en religion i skarp kontrast till den ursprungligt judiska? Paulus sade angående de hedningar som hade kommit till tro att *“nu har ni, som är i Kristus Jesus och som en gång var långt borta, kommit nära genom Kristi blod.”*³ Det var alltså hedningarna, inte det judiska folket, som hade varit långt borta men nu hade kommit nära. Samma sanning gäller även idag.

Men detta innebär *inte* att vi med hednisk bakgrund måste konvertera till judendomen för att kunna komma tillbaka till de hebreiska rötterna. Istället innebär det att vi ödmjukt behöver närma oss det judiska folket för att lära av dem. Detta istället för att stolt hålla fast vid kyrkotraditioner som i flera fall har starka antisemitiska rötter. En allvarlig konsekvens av dessa traditioner är att när vi läser Bibeln drar vi lätt felaktiga slutsatser på grund av detta arv. Vi får inte glömma att Bibeln är en österländsk bok med skildringar av människor som tänkte och skrev på ett sätt som i mycket skiljer sig från vårt västerländska sätt att tänka idag.

Ett av de områden där detta märks speciellt är läran om treenigheten, en av kristendomens mest centrala grundpelare. Men hur biblisk är den egentligen? Kan någon säga hur många gånger ordet “treenigheten” förekommer i Bibeln? Inte en enda gång! Detta begrepp är helt och hållet

---

¹ Zetterholm, Magnus. *Lagen som evangelium? Den nya synen på Paulus och judendomen*. Studentlitteratur, 2006 (s. 62).

² Joh. 4:22

³ Efe. 2:13

utombiblistiskt och uppkom senare i kyrkans historia. Denna lära är med andra ord inte en del av vårt ursprungliga arv, utan en konsekvens av att kyrkan valde att kapa sina hebreiska rötter. I första delen av den välkända judiska trosbekännelsen ser vi kristendomens borttappade förståelse av vem Gud egentligen är: *“Hör o Israel, Herren vår Gud, Herren är en.”*⁴ Gud är alltså *en*, inte *tre!* (se under 5 Mosebok 6:4). Denna trosbekännelse kan vi även se i många av de brev Paulus skrev:

*“Vi hävdar att människan förklaras rättfärdig genom tro, utan laggärningar. Eller är Gud endast judarnas Gud? Är han inte också hedningarnas? Jo, också hedningarnas, lika säkert som **Gud är en.**”*⁵

*“Även om det skulle finnas så kallade gudar, i himlen eller på jorden - det finns också många gudar och många herrar - så har vi bara **en Gud, Fadern**, från vilken allting är och till vilken vi själva är, och en Herre, Jesus Kristus.”*⁶

*“Evigheternas konung, den oförgänglige, osynlige, **ende Guden**, honom vare ära och pris i evigheters evighet, amen.”*⁷

*“**Gud är en**, och en är medlare mellan Gud och människor, en **människa**, Kristus Jesus.”*⁸

*“Den **ende Guden**, vår Frälsare, genom Jesus Kristus, vår Herre - honom tillhör ära och majestät, välde och makt före all tid, nu och i all evighet. Amen.”*⁹

Här ser vi att Paulus beskrev den evige Guden som “judarnas Gud”, vilket han underförstått syftade på Fadern. Han förklarade vidare att lika säkert som denne Guden var hedningarnas Gud, lika säkert var det att han var *en*. Den sista texten av Paulus visar även att Jesus som medlare mellan Gud och människor *är* (inte *var*) en människa. Uppenbart är att Paulus beskrev Gud utifrån det judiska, monoteistiska perspektivet och inte det kyrkliga, trinitarianska perspektivet. Under Jesu samtal med den samaritiska kvinnan¹⁰ vid Jakobs brunn sade han att *“ni tillber vad ni inte känner. Vi tillber vad vi känner”*.¹¹ Till skillnad mot samarierna hade alltså Jesus och det judiska folket en rätt kännedom om den Gud de tillbad, en kännedom som bland annat inbegriper att Gud är *en*.

Nedan skall vi se på två exempel hur människor redan på Bibelns tid kunde göra antingen en rätt eller felaktig förståelse av Guds natur, beroende på vilken biblisk kunskap de hade. Exempelen utgörs av två berättelser som handlar om två helt olika grupper av människor. Den ena gruppen bodde i Israel och var fast förankrad i Skrifterna (Gamla testamentet), medan den andra gruppen bodde långt utanför Israels gränser och saknade denna förankring:

“Jesus steg i en båt och for över sjön och kom till sin egen stad. Där förde de till honom en lam man, som låg på en bädd ... Sedan sade han till den lame: ‘Stig upp, ta din bädd

---

⁴ 5 Mos. 6:4

⁵ Rom. 3:28-30

⁶ 1 Kor. 8:6

⁷ 1 Tim. 1:17

⁸ 1 Tim. 2:5

⁹ Jud. v. 25

¹⁰ Samarierna ansågs av judarna som ett orent (hedniskt) folk med en oacceptabel gudsdyrkan.

¹¹ Joh. 4:22

*och gå hem!’ Då steg mannen upp och gick hem. När folket såg det, greps de av fruktan och prisade **Gud, som hade gett sådan makt åt människor.**”¹²*

*“Denne fäste ögonen på honom, och när han såg att mannen hade tro så att han kunde bli botad, sade han med hög röst: ‘Res dig och stå på benen!’ Då hoppade han upp och började gå omkring. När folket såg vad Paulus hade gjort, ropade de på lykaoniska: **‘Gudarna har stigit ner till oss i mänsklig gestalt.’**”¹³*

Här skedde två fantastiska helandemirakler, men trots detta blev reaktionerna till det inträffade totalt motsatta. De som var förankrade i Skrifterna gjorde en rätt och sund tolkning av det som hade hänt, nämligen att Gud *“hade gett sådan makt åt människor”*. De däremot som inte hade denna förankring i Skrifterna gjorde däremot en helt och fullt hedniskt tolkning, nämligen den att *“Gudarna har stigit ner till oss i mänsklig gestalt”*. Mycket talar faktiskt för att kyrkofäderna på samma sätt har gjort Jesus till den evige Guden som *“stigit ner till oss i mänsklig gestalt”*. I sin bok *Doktriner* har pastor Ulf Ekman gett en tydlig beskrivning av hur den traditionella synen på Jesus har sett ut under större delen av kyrkans historia, en syn som stämmer väl överens med den hedniska tolkning vi såg ovan:

“Jesus är av evighet, av samma väsen som Fadern, lika mycket Gud som Fadern, och med samma attribut och egenskaper. Han är född och icke skapad ... Han var hundra procent Gud, men också hundra procent människa. Han var inte hälften Gud och hälften människa, utan fullständig Gud och fullständig människa. Han var ‘Gud kommen i köttet’ - Gud inkarnerad.”

Men är denna lära verkligen i överensstämmelse med vad Skrifterna säger om Jesus? På flera ställen hittar vi orden “Gud Fadern”, men inte en enda gång “Gud Sonen”. Borde inte detta ge en tillräcklig varningssignal att något inte står rätt till i den kristna förståelsen av Jesus? Låt oss även se på detta från ett annat perspektiv:

*“Gud är **inte en människa**, så att han skulle ljuga, **inte en människoson**, så att han skulle ångra sig.”¹⁴*

*“Den Härlige i Israel ljuger inte och ångrar sig inte. Ty han är **inte en människa**, så att han skulle kunna ångra sig.”¹⁵*

*“Han är **ej en människa** som jag, så att jag kan svara honom: ‘Vi går tillsammans till rätten.’”¹⁶*

*“Jag vill inte låta dig känna min brinnande vrede, jag vill inte på nytt ödelägga Efraim. Ty jag är Gud och **inte en människa**, helig är jag ibland er, och med vrede vill jag ej komma.”¹⁷*

---

¹² Matt. 9:1-8

¹³ Apg. 14:9-11

¹⁴ 4 Mos. 23:19

¹⁵ 1 Sam. 15:29

¹⁶ Job 9:32

¹⁷ Hos. 11:9

Om Gud om och om igen sade till sitt folk Israel att Han *inte* var en människa, hur sannolikt är det då att Han senare skulle ha stigit ner och blivit en människa? Skulle inte det ha varit att lura sitt folk? Nu kanske några invänder med att Gud tog ett senare beslut att komma ner som människa. Det räcker dock med två bibeltexter för att slå hål på en sådan övertygelse. I Gamla testamentets sista bok sade Gud att “*jag, HERREN, har inte förändrat mig ...*”.¹⁸ Senare sade Jesus att “*Skriften kan inte göras om intet.*”¹⁹ Summan av detta blir att Gud aldrig kan bli en människa eftersom han aldrig förändras och att de ord Han en gång har uttalat inte kan göras om intet. Orden att “*Gud är inte en människa*” kommer därför alltid att stå orubbligt fast.

Vi bör även ställa oss en annan viktig fråga: Var finns alla debatter och stridigheter i Bibeln beträffande ämnet om Jesu Gudom? Om Jesu lärjungar trodde på och undervisade att han var Gud kommen i köttet, borde detta ofrånkomligt ha lett till förföljelser? Visst kan vi läsa om förföljelser i Apostlagärningarna, men inte på grund av treenighetsläran.²⁰ I moseböckerna kan vi läsa om hur Gud varnade sitt folk att inte lyssna på människor som lockade dem att “*följa andra gudar, gudar som du inte känner*”.²¹ Vad sade Gud vidare att man skulle göra med sådana människor? Jo, “*du skall skaffa bort det onda hos dig*”. Men när vi läser Apostlagärningarna ser vi en helt annan inställning hos folket gentemot lärjungarna:

*“Varje dag var de endräktigt tillsammans i templet, och i hemmen bröt de bröd och höll måltid med varandra i jublande, innerlig glädje. De prisade Gud och var **omtyckta av allt folket**. Och Herren ökade var dag skaran med dem som blev frälsta.”*²²

*“Då hotade de dem än en gång och lät dem sedan gå, eftersom de för folkets skull inte kunde finna något lämpligt sätt att straffa dem. Ty **alla prisade Gud för det som hade hänt**.”*²³

*“Många tecken och under skedde bland folket genom apostlarnas händer. Och de var alla tillsammans i Salomos pelarhall. Av de andra vågade ingen sluta sig till dem, men **folket uppskattade dem**. Och ännu fler kom till tro på Herren, en skara av både män och kvinnor.”*²⁴

*“Ledaren för tempelvakten gick då tillsammans med tjänarna och förde bort dem (apostlarna) utan att bruka våld, eftersom **de var rädda för att bli stenade av folket**.”*²⁵

*“Ananias, en from och lagtrogen man som **alla judar i staden talade väl om**, kom till mig och ställde sig vid min sida och sade: Saul, min broder, du får din syn igen! Och i samma ögonblick kunde jag se honom.”*²⁶

Kunde folkets inställning ha varit mycket positivare än det här? Än en gång: Hur kunde folket ha en sådan positiv inställning till lärjungarna om de samtidigt undervisade att Jesus var Gud kommen i

---

¹⁸ Mal. 3:6

¹⁹ Joh. 10:35

²⁰ Apg. 4:1-2; 5:17, 33; 6:9-14

²¹ 5 Mos. 13:1-5

²² Apg. 2:46-47

²³ Apg. 4:21

²⁴ Apg. 5:12-14

²⁵ Apg. 5:26

²⁶ Apg. 22:12-13

köttet? Skulle inte det ha varit att *“följa andra gudar, gudar som du inte känner”*, en överträdelse Gud tidigare hade straffat sitt folk för?

När vi nu ändå är i Apostlagärningarna, låt oss se på lärjungarnas undervisning om Jesus. På Pingstdagen i Jerusalem trädde Petrus fram tillsammans med de elva och började tala till de församlade. Efter att ha citerat från Joels bok fortsatte han med orden; *“Jesus från Nasaret var en **man** som Gud bekände sig till inför er genom kraftgärningar, under och tecken, som Gud **genom honom utförde mitt ibland er.**”*²⁷ Det finns ingenting i Petrus undervisning som antyder att Jesus skulle ha varit Gud. Istället undervisade han om motsatsen, nämligen att *“honom har Gud **gjort både till Herre och Messias.**”*²⁸ Eftersom Gud *gjorde* Jesus till både Herre och Messias, måste det anses märkligt om Jesus samtidigt var den Guden. Om Gud i Gamla testamentet hade förutsagt att Han en dag skulle komma i köttlig form, varför passade då inte Petrus på att berätta det nu när han hade chansen? Ville han verkligen inte att åhörarna skulle förstå att det som var förutsagt av profeterna äntligen hade gått i uppfyllelse? Eller var det så att det inte fanns några sådana profetior? Sanningen är att de flesta profetiorna i Gamla testamentet visar att Guds avsikt var att sända sin *tjänare* Messias (Jesus) och inte sig själv (se under *Principen om sändebud*):

*”Det är för lite för dig, då du är min **tjänare**, att endast upprätta Jakobs stammar och föra tillbaka de bevarade av Israel. Jag skall sätta dig till ett ljus för hednafolken, för att du skall bli min frälsning intill jordens yttersta gräns.”*²⁹

En tid senare fick Petrus och Johannes vara med om att hela en man som varit lam från födelsen. Helt naturligt väckte detta helande stor uppståndelse bland folket och än en gång fick Petrus möjlighet att vittna om Jesus. Men liksom tidigare ser vi inget i hans vittnesbörd som antyder att Jesus skulle ha varit Gud. Istället berättade han motsatsen: *“Abrahams, Isaks och Jakobs Gud, våra fäders Gud, har förhärligat sin **tjänare** Jesus”* och *“för er först och främst har Gud låtit sin **tjänare** träda fram”*.³⁰ Här sade inte Petrus att Jesus var *“våra fäders Gud”*, utan att han var en *tjänare* åt den Guden. Hans ord stämmer väl överens med den profetia vi just läste från Jesaja bok. I det efterföljande kapitlet i Apostlagärningarna skildras hur Petrus och Johannes bad tillsammans med en samling bröder och systrar. Än en gång ser vi samma bekännelse om Jesus:

*“Ja, de gaddade sig verkligen samman i denna stad mot din helige **tjänare** Jesus, som du har smort ... Och nu, Herre (Fadern), se hur de hotar oss, och hjälp dina tjänare att frimodigt predika ditt ord, genom att du räcker ut din hand för att bota och låta tecken och under ske genom din helige **tjänare** Jesu namn.”*³¹

Uppenbarligen var lärjungarnas förståelse av Jesus att han var en tjänare till den evige Guden och inte att han själv var denne. Paulus skrev till församlingen i Korint att *“så har vi bara en Gud, Fadern”*, med tillägget att *“den kunskapen finns dock inte hos alla”*.³² Må därför de efterföljande artiklarna på denna hemsida ge tillräckligt av den kunskapen.

---

²⁷ Apg. 2:22

²⁸ Apg. 2:36

²⁹ Jes. 49:6

³⁰ Apg. 3:13, 26

³¹ Apg. 4:27, 30

³² 1 Kor. 8:6-7